



Kultur- og kirkedepartementet

Kirkeavdelingen  
Postboks 8030 Dep  
0030 OSLO

*dot 156*

Kultur- og idrettsforvaltningen
Saksnr. <i>200605491</i> Dato: <i>01.12.06</i>
Kode: <i>Li-501</i> Beh.

Deres ref.:

Vår ref:  
**06/54870/NLW**

Dato:  
**29.11.2006**

## NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke - Høring spørreskjema

Vi viser til mottatt høringsutkast 24.04.06

Hørings uttalelse er godkjent av Rådmannen og er sendt videre til politisk behandling som sak nr. 06/041. Saken skal behandles politisk trolig i løpet av desember. Med en gang politisk vedtak er fattet vil det blir oversendt sammen med utfylt spørreskjema. Vedlagt oversendes rådmannens saksfremlegg og innstilling.

Med hilsen

*Svein*

Svein Finnanger  
leder

  
Naomi Wilde  
overlandskapsarkitekt

---

### Vedlegg:

Staten og Den norske kirke - Høringsuttalelse

231602



Dato: 02.11.2006 Arkivkode: N-40 Bilag nr: Arkivsak ID: 06/4616 J.post ID: 06/49495  
Saksbehandler: Susan Berentsen

Behandlingsutvalg	Møtedato	Saksnr.
Sektorutvalg levekår		
Formannskapet		

## STATEN OG DEN NORSKE KIRKE - HØRINGSUTTALELSE

### VIKTIGE PUNKTER I SAKEN:

Formannskapet besluttet i sak 093/06 "Staten og den norske kirke – høring" den 14.06.06 at Bærum kommunen sender høringsuttalelse etter Alt. B. "Høringsuttalelse vedr. gravferdsforvaltning, eier-/forvaltningsansvar kirkebygg"; en uttalelse avgrenset til praktisk, økonomiske forhold mellom kirke og kommune; ansvar for gravferdsforvaltningen, ansvar for å eie/forvalte kirkebygg, evt. også hvordan Den norske kirke skal finansieres. Høringsfrist 1. desember 2006.

Utvalgets flertall, 18 av de 20 medlemmene, anbefaler at statskirkeordningen oppheves ved at det etableres en ny kirkeordning organisert som en lovforankret folkekirke som blir et selvstendig rettssubjekt med egne styringsorganer og med selvstendig ansvar for alle saker som har med kirkens tro og virksomhet å gjøre.

Når det gjelder finansieringen er tre modeller vurdert, flertallet går inn for at offentlige bevilgninger fortsatt skal stå for hovedfinansieringen av Den norske kirkes virksomhet. Medlemsbidrag vurderes også som finansieringskilde, enten som hovedfinansieringsmåte eller som supplement til offentlig tilskudd.

På de områder rådmannen er bedt om å utarbeide høringsuttalelse, støtter rådmannen i hovedsak utvalgets flertall. Rådmannen anbefaler i tråd med utvalgets flertall at:

- *den norske kirke skal finansieres med offentlig støtte og med noe medlemsavgift, forutsatt at dette ikke fører til en merutgift for kommunen*
- *kommunen bør ha ansvaret for gravferdsforvaltning, forutsatt at dette ikke øker kostnadene i forhold til dagens praksis*
- *det opprettes særskilt finansieringsordning for fredede og verneverdige kirker*
- *staten overtar eierskapet til fredede og verneverdige kirker som tas ut av kirkelig bruk*
- *den lokale kirke bør eie og ha det økonomiske ansvaret for kirkebyggene*

Utvalgets flertall mener eierforhold mellom Den norske kirke, sentralt og lokalt, fortsatt bør bygge på en videreføring av grunnprinsippet om soknenes eiendomsrett til soknekirker og lokale kirkefond. Rådmannen vil i forhandlingene med Bærum Kirkelig fellesråd om soknenes eiendomsrett til kirkene følge utredningsflertallets anbefalinger.

**Rådmannens forslag til vedtak:**

Bærum kommune oversender svar på høring i henhold til rådmannens redegjørelse.

Elisabeth Enger

Johan Filseth

## RÅDMANNENS REDEGJØRELSE

Formannskapet besluttet i sak 093/06 "Staten og den norske kirke – høring" den 14.06.06 at Bærum kommunen sender høringsuttalelse etter Alt. B. "Høringsuttalelse vedr. gravferdsforvaltning, eier-/forvaltningsansvar kirkebygg"; en uttalelse avgrenset til praktisk, økonomiske forhold mellom kirke og kommune; ansvar for gravferdsforvaltningen, ansvar for å eie/forvalte kirkebygg, evt. også hvordan Den norske kirke skal finansieres. Høringsfrist 1. desember 2006.

Stat – kirke – utvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon av 14. mars 2003 og avga sin utredning 31. januar 2006, *NOU:2 Staten og Den norske Kirke*.

Utvalgets flertall, 18 av de 20 medlemmene, anbefaler at statskirkeordningen oppheves ved at det etableres en ny kirkeordning organisert som en lovforankret folkekirke som blir et selvstendig rettssubjekt med egne styringsorganer og med selvstendig ansvar for alle saker som har med kirkens tro og virksomhet å gjøre.

Når det gjelder finansieringen er tre modeller vurdert, flertallet går inn for at offentlige bevilgninger fortsatt skal stå for hovedfinansieringen av Den norske kirkes virksomhet. Medlemsbidrag vurderes også som finansieringskilde, enten som hovedfinansieringsmåte eller som supplement til offentlig tilskudd.

For å lette departementets arbeid, blir høringsinstansene i oversendelsesbrev av 24.04. i år oppfordret til å fylle ut et spørreskjema. Følgende spørsmål er aktuelle i henhold til de områder rådmannen er bedt om å utarbeide høringsuttalelse for:

### Hvordan bør Den norske kirke finansieres? (spørsmål 4)

- Gjennom medlemsavgift
- Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige
- Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift
- Offentlig finansiering uten medlemsavgift
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

### Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen? (Spørsmål 7)

- Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd)
- Kommunen
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

### Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene? (Spørsmål 8)

- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret
- Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

### Hvordan bør Den norske kirke finansieres? (spørsmål 4)

Utvalget mener det er en offentlig oppgave å bidra økonomisk og på andre måter for å legge tilrette for tros- og livssynssamfunnenes virksomhet, slik det skjer i dag. Flertallet (15 av 20) anbefaler at offentlige bevilgninger står for hovedfinansieringen, med statlige tilskudd som dekker lønninger og tilknyttede personalkostnader for alle kirkelige ansatte og kommunale tilskudd som dekker bygging, vedlikehold, forvaltning og drift av kirkebygg og at dette kombineres med et mindre medlemsbidrag som skal dekke finansieringen av menighetens øvrige virksomhet.

*Rådmannen anbefaler at den norske kirke skal finansieres med offentlig støtte og med noe medlemsavgift, forutsatt at dette ikke fører til en merutgift for kommunen.*

### **Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen? (Spørsmål 7)**

Flertallet (17 av 20) anbefaler at gravferdsloven endres slik at hovedprinsippet er at kommunen har ansvaret for gravferdsforvaltningen fordi gravferd er en allmenn oppgave som bør ivaretas av det offentlige. Begrunnelsen er at kommunen er en tros- og livssynsmessig nøytral instans, og at skillet mellom de juridiske og praktiske sidene ved gravferd og de religiøse og seremonielle sidene blir tydeligere.

*Rådmannen anbefaler at kommunen bør ha ansvaret for gravferdsforvaltning, forutsatt at dette ikke øker kostnadene i forhold til dagens praksis.*

Rådmannen støtter utvalgets anbefalinger om at

- *begrepet kirkegård i lovverket erstattes av den nøytrale betegnelsen gravlund eller gravplass*
- *det bør vurderes å erstatte vigsling av hele gravlundene med vigsling av enkeltfelt for å tydeliggjøre at deler av gravlundene benyttes av flere tros og livssynssamfunn*
- *det etableres et faglig forum i hvert bispedømme/fylke med rådgivende funksjon i forhold til fellesråd/ kommune for å ivareta det økende behov for å ivareta ulike tros og livssynsmessige behov og gravskikker på en tilfredsstillende måte*

Rådmannen støtter utvalgets vurderinger om at følgende retningslinjer bør gjelde for gravferdsforvaltningen:

- *Det er et offentlig ansvar å sørge for gravplasser og å etablere ordninger som sikrer at gravferd og jordfesting skjer i faste, ordnede og verdige former.*
- *Alle skal gravlegges med verdighet og respekt for personlig tro og livssyn.*
- *Gravferd skal så langt det er mulig skje i overensstemmelse med de regler den enkelte religion eller tradisjon krever.*
- *Det offentlige må tilsvarende ta ansvar for å skaffe til veie verdige livssynsfleksible seremonilokaler til bruk for innbyggere som ikke benytter kirkelige bygg til sine seremonier.*

### **Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene? (Spørsmål 8)**

#### Fredede og verneverdige kirker (som for eksempel Haslum og Tanum kirker)

Ut fra kulturpolitiske hensyn mener utvalget det må etableres særskilte finansieringsordninger for fredede og verneverdige kirker, uavhengig av den fremtidige relasjonen mellom staten og Den norske kirke. Utvalget anbefaler at det, i tillegg til dagens støtteordninger, opprettes en særskilt statlig kirkeantikvarisk tilskuddsordning tilsvarende den svenske løsningen, som skal forvaltes av sentrale kirkelige myndigheter med ansvar for å behandle søknader fra menigheter og/eller fellesråd.

*Rådmannen støtter at det opprettes særskilt finansieringsordninger for fredede og verneverdige kirker.*

Utvalgets flertall (17 av 20) understreker også behovet for ekstra økonomiske strakstiltak innenfor dagens bevilgningsordninger for å hindre ytterligere forfall og ødeleggelse av kirkebygg.

*Rådmannen støtter at det innenfor dagens bevilgningsordning opprettes ekstra økonomiske strakstiltak for å hindre ytterligere forfall og ødeleggelse av kirkebygg.*

Utvalget foreslår at staten overtar eierskapet til fredede og verneverdige kirker som tas ut av kirkelig bruk. Utvalget anbefaler at det etableres et kulturminnefaglig komptansesenter innenfor Den norske kirke i tilknytning til eksisterende fagmiljøer.

*Rådmannen støtter at staten overtar eierskapet til fredede og verneverdige kirker som tas ut av kirkelig bruk.*

#### Eiendomsrett – Kirker og kirkefond

Utvalget legger til grunn at Den norske kirke ved en endret kirkeordning blir et eget rettssubjekt, slik at kirken sentralt kan tilføres faste eiendommer og kapital.

Utvalgets flertall mener eierforhold mellom Den norske kirke, sentralt og lokalt, fortsatt bør bygge på en videreføring av grunnprinsippet om soknenes eiendomsrett til soknekirker og lokale kirkefond.

*Rådmannen anbefaler at den lokale kirke bør eie og ha det økonomiske ansvaret for kirkebyggene og at de settes i stand til dette gjennom finansieringsordning som omtalt under spørsmål 4.*

*Rådmannen vil i forhandlingene med Bærum Kirkelig fellesrådet om soknenes eiendomsrett til kirkene følge utredningsflertallets anbefalinger.*